

Przemowá y nápomnienie do oblubiencow,
w Stan S. małżeński wstępuiacych.

PRZK SŁOWJE 3°. m. 14

Książa Samuela

Ogińskiego / Podkomorzycą Trockiego /
Starościca Dorosnińskiego y Kor/
mielowskiego zc.

Y Iey Mści Panny Zophiey Bilewiczówny,
Ciwinówny Szaudowskiej.

PRZK 3°

Oycá Leontia Karpowiczá / Archimán/
drite Monásterá Cerkwie Brackiey Wilen/
skiej S. Duchá. w Wilnie / Roku 1619. w trze/
cia / po chwalebnym zmartwych wstaniu Pán/
skim / niedziele: Przy známiennym zgroma/
dzeniu / ták niektórych Ich M. Pánów Sená/
torow / Książ / Pánów / vrzednikow Ziemi/
skich: Jáko y wielu innych zacnego
Szlácheckiego stanu osob / czynione.

z Ruskiego ná Polski ięzyk przełożone.

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

Drukowano w Wilnie.

Wielmożnemu Pánu, y Wielmożney Pániey,
Je^o Mści Kniáziu Bogdanu Oginskiemu/
Podkomorzemu Trockiemu / Dorfuniskiemu y Kora-
miatowskiemu zc. zc. Stároście,
Y, Iey Mści Pániey Bogdanowey Oginskiej. Podkomo-
rzyney Trockiej &c. &c. Pániey Reginie
Wołowiczownie : &c. &c. 53555

Wiewdzięczności Okázány/mnie od Bogokolwiek/y iá-
kieykolwiek chęci y dobroczynności: A pogorowu bo-
nych y znánniemych/od Wm. meg^o M. Pána/y Wm.
mey M. Pániey/ dobrodziejstw) pilnie się zámie/ zámie
Boża/ strzegac/do wdziecznopámietney Cw przyzwoitych sta-
nowi mi^o posługach) chęci y wprzeczności mey/ Wmściom
oświadczenia/ wśelákiey okáziey wpuścić nieradbymbyt.
Przeró y teraz/ zátym/ day Boże/ szczęśliwym/milego Syná
Wm. w stan S. małżeńsi wstąpieniem: Tłótylko tey máley
(acž w niemáley/ błogostáwiewstá Cerkiewne/ spráwie) pra-
cy chátliwem się podáit: Ale y w druk/te^o co się przed ślubem
mówilo (ná Polskí/ iáko wieló/ á ile z nowo przybyłych przy-
iáciot Wm. przyzwoitych/iezyt przelożywszy) tu nieśmiertel-
ney/ Aktu te^o y wysoc sławney fámiliy Wmstawie/ná cści y
chwale chwalebne^o imienia Bożkiego zászádzoney/ podáit: y
Wmściom te^o / zádá y w pómieit wesełny/ ośiárowác nie-
zámiechalem. Pewien te^o / zám pomócá Boża/bádac: iż ten choć
máły scripéik (ieśli nieczym innym/tey przynámmiey tym
sámym) iż bázó rzádo táké materie w Druk podawáne by-
wáit/ wielom się do czytánie záléiwfyt) tylo Wmściom vo-
črechy y póżytku duchownego przyniéit: ile się wyżfey y
niżfey condiciey ludzi/ z wáznego/ tych choć krotkích słow
przečytánie / duchownie wéiefit/ y do przystoynego w stanie
S. małżeńskim mieřtánie (po przystoynym one^o zácžeciu
y sporządzeniu) podchopu y pobudki odnóit: Gdy y či co iuž
w tym stanie mieřtáit/ y či ktorzy ieřfže wřepowác do nie-
go myřlá/ tu/ iáko w zwierćiedle/ powinności swoie / Pro-
ciuchno zsummowáne obázit.

PRZEMOWA Y NAPOMINANIE DO
Oblubieńców w Stan S. małżeńsi wřepuácych.

Kády człowiek/ przed każdéy rze-
czy spráwowáaniem/te trzy punda
(mniey ábo wiecey/według wa-
žnořci rzeczy) w wáżác powinieit:
Co czyni: tu iákiemu celu y ko-
cowi: y przez iákie media ábo
śrzedzi/ rzecz zácžetá/ odpoczátku do końcá/
przystoynie y porzádnie / przywiedžiona być
može. Co iesli w inřych iákichžekolwiek sprá-
wách y postepkách má záchowywác: Tedy po-
gotowi w ták wielkiej y wáżney spráwie: iá-
kowa iest AA S. małżeńsi: Ná ktorego do-
brym y przystoynym zácžeciu y sporządzeniu /
nieiednego áni dnu dni / ále dobrej/ żywotá
ludzkiej/ cžesći/ dobro y szczęśliwořć zámieřtá.
Co áčžekolwiek y sámym Wmściom w ten stan
wřepuácyim osobom (zápowodem natury /
čwiczenia/ y pocžciwego/ wácznych á stároży-
tnych domiech/ wychowánie) táiemno nie iest:
Gdyž tego y sámó to ná ten plác wystápienie
Wm. iest świádkiem/ iż od Bogá wřechmo-
gácego (bez ktorego łásti / pomocy y błogo-
stáwiewstá žádna się rzecz póżyteczná / nie-
tylko do skutku póžadánego przywiesć/ ále y zámieřtá

cząc przystoynie niemoże) te sprawę zaczyna-
 iac/ od Cerkwii oblubiennicy iego/ a Mátki ná-
 ſey/ Błogoſławieſtwa tákowego potrzebuie-
 cie/ o iákim dawno przed tym Duch S. vſty
 Proroczekmi wyrzekł: Tłuchciec błogoſławi Pan z
 Syonu y ogladay dobrá Jeruzalem/ powſyſtkie dni ży-
 wota twego/ y ogladay ſyny synow twoich/ pokoy nád
 Izraelem: Jedná iż tego/ po mnie niegodnym
 ſtudze Bożym y tájemnic iego háſárzu / ták
 zwykła vrzedu mego powinnoſć / iáko y ſlu-
 bnoſć ſamá potrzebuie: ábym ná tym mieyſcu/
 przed wſcieciem od was tey/ błogoſławieſtwa
 Cerkwieznego / ſwiateſci: zobopolne / ſtanu
 wáſzego/ powinnoſci przed oczy wam wyſtá-
 wil/ y przystoynie/ do przystoynego ich pełnie-
 nia/ napomnienie (które przez was/ zá teráz
 znieyſzym/ w tey y bliſko náſtepujących Cero-
 kiewnych czremoniy przyieciu y wykonaniu /
 S. małżeńſkiego ſtanu ſlubem/ odraz zarazem
 exequować ſie zača wſy: y ná potym nigdy prze-
 pomináne y zániedbywáne być niema) wam
 podał. Tey tedy powinnoſci/ choćkrotſzemi nád
 intenc moy ſłowy (ábym ſie ták známienu /
 zacnych y wyſoce ſławnych Goſci/ zgromádze-
 niu nie vprzykrył) ile być / pod ten ſkrocony
 czás / może (zá láſka y pomoc Boża) doſyc
 czynić vmysłiwſy: Onego ſámego o to proſe
 Aby zá Przeczyſtey Mátki y ſs. ſwoich przy-

czy

czyna/ to moie iákie tákie mówienie tu czci á
 chwale imienia ſwego Swietego/ á duſznemu/
 y Wnſciow y ſłuchájących/ pożytkowi pro-
 ſtować raczył.

Naprzód tedy/ y wiecie/ y wiedzieć o tym /
 teraz/ z pilnieyſzą conſideratiz, macie: Iż áci y
 ſtan ten do ktorego wſtepuiecie/ nie tylko do-
 bra ále y ſwiatobliwa rzecz y może y zwykł
 ſie miánować. Sámego bowiem wſech rze-
 czy Tworcy y rzádce / ták inuentorem, iáko pro-
 motorem y confirmatorem ſwoim być zna: On ſam
 ten ſtan / ieſzcze w ſtanie niewinnoſci/ vſtáno-
 wil. On ná pierwſze/ Przódkiem náſzym/ wesele
 (ná ták roſtoſnym mieyſcu/ w onym mówie ſli-
 cznym y weſolym ogrodzie Kayſkim) ſpráwił.
 On ſam tego weſela rzádcá y goſpodarzem /
 ſam y goſciem ná nie záproſonym / z Jedno-
 rodzonym Synem ſwoim/ y S. á żywotdáia-
 cym Duchem/ z niewymownego miłofierdzia
 ſwego / być ſie nieodmówił: y podáreł ſta-
 nu ſwego godny / nowo w ten ſtan wſtepu-
 iacym małżonkom / dárował: gdy im wla-
 dze y pánowanie/ nád wſyſtkim (które ſie ná
 ziemi/ w morzu y ná powietrzu náyduie) ſtwo-
 rzeniem ſwoim / podał: Sam oycá / mátki /
 ſwiekrów/ y paranympchow oſobe ná ſobie noſá c/
 nowemu oblubiencowi nowá oblubiennice / w

Genes.
1. & 4

Ibid.

przod ku oglądaniu y wpodobaniu prezentuac,
 przykład rozmyślnego y dobrowolnego w ten
 stan wstępowania potomkom ich dał: A potym
 ia z rąk swoich iemu w moc y opiekę podał.
 Sam ná on czas y Presbiter ski wrząd odpráwu
 iac / flubney nád nimi caremoniey wykonać: y
 náuki albo nápomnienia / iáko sie w tym zácho
 wác stanie mieli / nietylko słowy ále y sama rze
 cza (iáko sie niżej wspomni) uczynić do nich
 niezámiechał. A záтым wšyšteł on ták wielki /
 niebieskiego páłacu iego / dwor / Wšyscy mo
 wie Anyeli / Archányeli / Cherubini y Seráphi
 ni / przy tym przestawnym flubie / y ná tym ták
 známienitym w eselu obecnymi y przytomnymi
 sie stawiać: Przeciwo óney parze ludzi (któ
 rych potomkami proznuisce / zá pyśnego swiá
 tło ści Anyolá wpádkiem / Berokich niebieskich
 gmáchow mieyscá / záczáseni swym / nápełnio
 ne widzieć / y milego z nimi obcowania y towá
 rzystwá / wiecznie / záżywác sie nádźiewáli)
 cheć y wprzeymość swoje / nietylko ták wspá
 niáta y ozdoba Asistentia, ále y przewódziečný
 weselných hymnow spiewaniem / A ná koniec
 miłym y wdziecznym / winšovaniem y po
 zdrowieniem ich / podobieństwo / iż / iáko ná
 lepiey mogli / oświádczáli.

Tenże niebá y ziemie Pan / y w stanie záfonu

iáko

iáko natury / ták y ná piśmie przez Mozyseá dá
 nego / ten małżeński stan / nietylko legatiami,
 ále y postugami známienitych z niebieskiego
 dworu swego postow / Anyolow mówie y Ar
 chányolow uczyć: iáko sie z Hystoryey
 ożenienia niektórych stárego zákonu Pátryár
 chow / á osobliwie Tobiaszá (któremu Archányol
 Rápháel / ieden z siedmi przednieyých nie
 śmiertelnego Krolá asistentow, ták známieni
 cie y ták pożytecznie / iáko czytamy / w tey mie
 rze / wslugował) pokázuie.

Ten że sam nád Krolmi Krol / y w zákonie

táski / tego stanu uczyć niezámiechał:
 Iż bowiem w Cerkwi iego / ktorey figure Ko
 rab on Noego ná sobie nosił (ná wzor troiá
 kiego wtym korabiu budowania / to iest wyż
 szego / przedniego / y niższego) troiáki sie ludzi
 stan / to iest małżeński / wdowi / y Pánien ski
 náydowác miał: Wšyście te trzy żywota
 ludzkiego stany / Zbáwiciel náš / ná tym swie
 dziez ludzmi obciac / uczyć raczył. Uczęił stan
 Pánien ski / gdy sie z Przeczysťey y Przebłogo
 stáwionej Dzięwice (Pánienstwa iey niená
 ruszywszy / ále y owšem w doskonáłość przy
 wiodszy) národzić zeswolił. Uczęił stan
 Wdowi / gdy w czterdziésci / po chwalebnym
 národzeniu swoim / dni / w Cerkwi Jerozolim

skiey

Gen. 24.
Tob. 12

Ibid. 5.
6. 7. 8.

Ioan. 2.

Genes.
6. 7.

Augu.
lib. 15.
de ciu.
Dei ca.
26.

Matt. 1

Luc. 2. skiey / od oney przestawney wdowy Anny Pro-
rokini / za požądánego z wielow Mesiasza v-
znány y opowiadány był. Uczcił y stan mał-
żeński / gdy na nim / z uczniami y Przeczystą a
Ioan. 2. Przebłogostawioną Matką swoją / przytom-
nym być : y znamięnitym vpominkiem / to iest
cudownym onym / w przewyborne wino / wody
przetworzeniem / one^o wstawić nieprzebaczył : A
tym troiaki / przeciwko wśystkim tym stanom
sturmiących Heresarchow opinie y nauki po-
cepił. Jedni z nich bowiem stan małżeński
gánili y przeciwnego Ducha wynalastiem na-
zywáli: Jako Saturnin9, Marcion, Tatianus, Blasus, Py-
tho, Lucianus, y wiele innych Sekt / to iest Manichey-
kowie, Encrattyowie, Montanistowie, Priscyllianistowie, A-
belianowie, Nicolaitowie, Melsartani, y inni. Dru-
dzy / nie tylko w stanie wdowim uczciwie mie-
ścić białego / ale y wśystek białe-
głowski naród gánić y zbawienia od sadząc
śmieli: iako Hierax, y Apelles, y iesli sa inzy im
podobni. Trzeci zaśie zacności y prerogatiwie
wyższego Pánieńskiego stanu wtlaczając / prze-
ciwko iawnney Ewangelstkiej y Apostolskiej
nauce powstawáli. Jako Iovinian9, Heluidius, Ba-
siliides : y inni tych náśláduacy.

Cerkiew tedy Chrystusowa / ani na to ani
na owo extremum sie niewdaiac / ale srednia / ia-
ko zwykla / droga do gorniego Jeruzalem

idac: tych wſzystkich trzech/od głowy y Oblubien
cá iey wczęſionych/ſtanow niegani/y owſzem one
czci y veneruie. Y nietylko świeckim/ ale y Ká-
planom / w króymkolwiek z tych ſtanow Bo-
gu ſłużyć (pewnym iednak ſposobem y ográ-
niczeniem) pozwała. Wſzakże iako w innych
wſzystkich rzeczách/ tak y w tym przyſtoiny po-
rządek zachowmywa :

Hiero.
contra
Helui:
Nume.
10.
Exod.
16.
Ps. 24.
Apoc.
19.
Cant. 7.
Esa. 54.
Ier. I.
Nume.
6. 8.
Dan. 6.
ibid. 3.

3. Reg. (nietylko za żywota/ ale y po śmierci) wstrze-
 17. ścia cy: niebu y obrotom słonecznym roztąwia-
 4. Reg. cy: y po/ głębokich a burzliwych brodom/ suche-
 4. mi nogami/ prześciu: z wesołym tryumphalnego
 13. pienia zaczętnianiem/ do obiecaney widzenia po-
 10. łoiu ziemię/ wesoło wstepuacy: y na ognistym
 Exod. doskonałym miłości woże/ strąśliwe powie-
 15. dożnych duchow husy bez boiaźni przemienia cy:
 Deu. 32 10. 3. 4. Reg. 2. y innetym podobne figury y powieści/ w staro-
 2. zakonnych księgach jest wyobrażone. A od Chry-
 Matth. sta zbawiciela naszego/ rzeczka nad zwykły na-
 19. tury bieg wyższa: niekądemu do polecia da-
 Ibidē na: stołotny Pannu swemu owoc przynosząca:
 13. na wysokości szczęśliwości y doskonałości stopień
 Luc. 23 człowieka wywyższająca: y nietylko Aniołom
 Mar. 22 ale y samemu iemu (przez/ ile być może nabliz-
 12. że/ nietylko przykazania ale y radie wykony-
 Luc. 10 waniem/ na świętych stop iego naśladowa-
 Mar. 10 nie) podobnym czyniąca: y na wysokim gor-
 Mar. 19 niego Senatu mieyscu/ przy ogromnym onym
 Luc. 22 żywych y umarłych sędzię/ sędzie: ubogie a od-
 1 Cor. 4. światą wzgardzone osoby sadząca/ nazy-
 Sap. 5. wane: y od wybrancy oney dwu/ w tym sta-
 Act. 9. nie wybranych/ y iednego do nieba a drugie-
 2. Cor. 12. go nad niebo zachwyconych instrumentow iego
 Iohan. 13. pary/ poświęceniem duży y ciała/ y wszystkie-
 1. Cor. 7. go siebie niebieskiemu oblubieńcowi całe y w

nie

nierozdziwionym sercu y umysle oddaniem y
 ofiarowaniem: A na koniec znamięnitym o-
 nym/ nablizy bożu Barankowego postano-
 wionych/ tuż w tropy za nim chodzących/ imie
 iego y Dyci iego na czelech nożących/ y prze-
 stodka one (ktorey inni miewuieia) pieśni za-
 wsze głoszących/ kupionych od ludzi pierwiast-
 kow iego/ husiem mianowane bywa.

Wszakże y tych którzy w stanie S. małżeń-
 stwa/ według vocatcy swoiey/ przystoynie mie-
 śkają: łaski Bożey y wiekiste^o z nim mieszka-
 niu nieodsa dza: Tych mowie/ ktorzy na powin-
 ność swoie Chrześciańska/ y to/ o ktorym sie
 rzekło/ napomnienie Bożkie pomnieć y według
 niego sie sprawować y zachowywać beda.

Spyta mie kto/ iakie w raju napomnienie no-
 wym małżonkom jest od Boga dane? Odpo-
 wie/ iż nie tak dalece słowne/ iako realne: W sto-
 wa bowiem/ nieba y ziemię Tworczą/ iakoby sta-
 pym/ a wdziela y uczynki hojnym zawsze sie
 zwykły okazować. gdyż pod liczba/ a ile
 w zakonie starym/ słow od niego do ludzi/ im-
 mediatę, wyrzeczonych sie náyduie: a spraw y
 dobrodziejstw bez żadnej liczby y ograniczenia.
 y o samym przedwiecznym y iednorodzonym
 Synu y Słowie Bożym/ teiny/ z nowe^o zakonu pi-
 sma/ wiadomość wzięli: począł Jezus cienie y

Apoca.
7.

Act. I.

10a.21. być. Także y z onych / drugiego Ewangelisty
słow / iż wszyscy ie^o na tym świecie sprawy / we
wszystek świat zamykające Kiegi wmieszczone
być niemoga: to się nie odrzeczy colligować mo-
że / iż wiecy / ku potrzebie y pożytkowi naszym^o
zbawieniemu / czynić / niż mówić raczył: **Da-**
iac y przez to samo / iako innym wszystkim / tak
y wstępujący w ten stan parze / przykład: a
by wiecy czynić niż mówić / wiecy w skutku
niż w słowach miłości y wprzeemości / y do
Boga twórcy / y jeden do drugie^o / okazować
się starali: A osobliwie małżonka / ktorey na-
przedniejszy ozdoba milczenie / skromność /
wstydy y pokory / nietylko pismo S. ale y po-
zwierzechowni mędrcomie być powiadaia.

Dważmy tedy napomnienie sama rzecz y v
czynkiem do nich / a w osobach ich do wszystkie^o
ich potomstwa / od Boga uczynione: ktore się w
tych trzech okolicznościach zamyka: Pierwsza
iż nie znówu Jemu stworzył / y nie insey iakiey
materiey / iedno z samego Adama. Druga iż
nie z insey ciała ie^o części / iedno z żebrá. Trze-
cia iż to spiacemu / a nie czyniacemu / uczynił.

Przez pierwszy bowiem tey considerathey punkt,
wskazać raczył / iaka y iak mocna a osobliwa mi-
łość / przyjaźń y zgodá w tym stanie być ma:
Do ktorey nas y w zakonie łaski ten łaski daw-

ca /

ca / nietylko słowy ale y przykładem pobudza:
Słowy / gdy do Pharyzeuszow o rozmody
małżeńskie pyranie czyniacich mówi: **zcieczytali.** Mat. 19
acie / iż który stworzył człowieka od początku / mężczyzna
y niewiastę stworzył ie y rzekł / dla tego opuści człowiek
Oycá y Matkę y złączy się z żoną swoją y będą dwóje w
jednym cieles / a tak już nie są dwóje ale iedno ciało /
co tedy Bóg złączył / człowiek niechay nierozłącza:
Te bowiem prawię cudowna / ta małżeństa mi-
łość / ma / własność / iż się nad nie wieść na
świecie nienayduie: Gdyż dla meżá żoná na-
bliższych przyjaćiot y najwietszych dobrodzie-
iow swoich / Oycá mowi y Matkę opuszczá-
iac / nietylko wzobopólna / dobr y niedostá-
tkow / ipoleczność / ale y wiedne prawię dusze
y ciało się z nimi spoia. 1 Cor. 6

Przetoż nie odrzeczy / przy samym tey ślub-
ney Czeremoniey początku: wzajemna / między
oblubienicami / złotych / ábo y srebrnych pier-
ścieni / przez Káplana / odmiána się dzieie. (Kto-
ry to Cerkiemny zwyczaj / y wy nątychmiast /
skoro po tego napominania skończeniu / wyko-
nawszy: uczyniony / na tey Czeremoniey. Bo-
gu wszechmogacemu ślub swoy / iako naboż-
nym / modlitw y pieśni Duchem ś. utworzo-
nych / słuchaniem: tak y samy napotym daniem
sobie prawych od prawego serca tak / według
tychże Cerkiemnych Czeremoniy porządku /

B 3

świer

(twierdżicie) Jako bowiem złoto y srebro /
i tane kruszce / tak y Małżeńskiey miłości stopier-
innych przyjaźni stopnie przewyższa: Jeśli ta mi-
łość / z cielesney / świeckiey / y naturalney / w du-
chowna / y z łaski a dárń Bożego w sercu sie lu-
dzi pobożnych wlewająca (moca ceremoniey
błogosławieństwa Cerkiewnego / z przystoyną
uczciwością y nabożnym przygotowaniem
przyietego) przetworzona będzie. Jako pier-
ścień ani początku ani końca okragłości swo-
iey nie ma: tak y takowa (o iakiey sie mowi)
Małżeństa miłość / nie tylko żadna na świecie
rzecz / żadnym niewczasem y ciężarem (acż nie-
ku ciężaru / ale raczej pomocy y pocieśie ie-
den drugiemu być powinien) żadna / mowie
około wychowania dzieci y zobopólnych
obyczaiow znożenia / trudności / żadnym
defektem. żadna choroba / żadna wloyność / y
żadnym / by y nawiętszym / przypadkiem y nie-
bezpieczeństwem / a co więtszą / y sama śmiercią
przerwana y naruszona być nie może. A iako
do Pierścienia / gdy drogi Diament wprawio-
ny bywa / nierówno więtszey ceny y wagi one-
mu przydaie / y obie onego części z sobą iedno-
czy: tak y miłość Małżeństa / by sie komu nawię-
tsza być zdawała / żadney wagi y trwałości
nieć nie może / jeśli ku niej prawdziwa y nie-

odmienna

odmienna do Boga Wiarą / Nadzieją / y Miłością
przylaczona nie będzie. Ten / mowie / Kamień
drogi / Kamień żywy / od ludzi wzgardzony / a
od Boga wybrany / y na mocny a iedyny
Cerkwi iego fundament w Sionie położony /
to iest Christus Zbawiciel nasz / y początkiem y
końcem tey miłości y przyjaźni Małżeńskiey być
ma. Bo inaczej / koby miłował oycą / matkę /
żonę / meżę / dzieci / y iakieżkolwiek stworzenie
nad niego / y kromi niego: godnym onego być
nie może. Nie inakszym tedy sposobem y porzą-
dkiem / iedno w nim y dla niego / wszystko stwo-
rzenie człowiek ma miłować. A osobliwie to /
ktoremu nierówno więtszym funtem te miło-
ści wagi odważać powinien / to iest Małżo-
nek / y ona wzajem.

Ku takowey bowiem Małżeńskiey miłości /
nie tylko iako sie rzekło / słowy / ale y własnym
swoim przykładem / Zbawiciel nasz / nas pobu-
dzać raczy: Meżowie miłuycie żony wasze / mowi
Apostol / iako y Christus umiłował Cerkiew. O gdy-
by kto chciał wvažyc / iaka ta krotka sententia.
ma energia: miłuycie tak żony / iako y Christus
Cerkiew umiłował. Dważ iakowa y iak wiel-
ka miłość / Zbawiciely Boga nasz / do Oblubien-
nicy swey Cerkwi mieć raczy: y iakowemi a iak
wielkimi y dziwnymi znakami y skutkami os-

swiadc

Psa. 27.
Ela. 28.
Matt.
21.
1. Pet.
2.
1. Cor.
3.
Matt.
10.

Eph. 5.

swiadczyć iey nie zámiechal. Swiádecstwa
 bowiem tey iego niewymowney miłości/ wed-
 luga słow Prorockich/ bázro sie wiary godnymi
 być okazały. Swiádkiem tego niebo / ziemia/
 elementa, y stworzenie wszystko / ktore iey ku po-
 trzebie stworzył. Swiádkiem Anieli y Archán-
 ieli / Których nietylko ná iey straż / obrone / ale
 y posługe obraca. Aco wietřa / sam dla niey z
 Najęstatu chwały swey / ná te niskie doliny zsta-
 pić / y ná nich / przez lat trzydzieści y wiecey /
 wstáwiczne pracy / niewczásy / wżgárdy / obmo-
 wistá / przesládowania / chetliwie podeymowác
 zezwolit. Sam sie poniżył / áby ia wywyższył /
 sam vbořstwo práwie ořáteczne obrat / áby ia
 wiecznie zbogácił : vmárt / áby ia ożywit / krew
 naydrożřa wylał / áby ia omył / odkupił y po-
 świecił. A gdy sie srogie á strářliwe / naokru-
 tnieyřych mót y zelżywořci / wály / do nas wie-
 řtey iego duře wlewály : nie tylko zágásić tář
 wyniořtego miłości iego plomienia nie mogly /
 ale go ieřte bázřiey rozřerzily. Przedrym bo-
 wiem swoich S. vczniow y Apostolow názy-
 wał Stugámi : Wřámę zás táiemney Wierzerzy
 y zbáwienney meki swoiey noc / Towářiřmi :
 A po chwalebnyim zmartwych wřániu / Bráćia
 ich swoia miánowác / y one przeřłód kieřłowá :
 Aco ia ieřtem z wámi po wřyřkie dni ář do řkóńzenia řwiá-

tá / do

tá / do nich mowić raczy. Tego tedy / głowy
 swoiey / przykłádu : y kářdy / Który sie tego być
 miánuie / członkiem / ile moře / nářładowác po-
 winien : áby nie obludna iego / ku Bogu y bli-
 źniemu / miłość / dlugořcia / czářu y nawáľno-
 řcia przypádkow / nie tylko nie řłabiáľ y nie
 wiořřáľ : ale ieřte im dáley tym bázřiey zma-
 cniác sie y pomnářác mogľá : A osobliwie do
 tářowego przyáciela y towářiřá / Ktorego
 ciáľem z ciáľá swego / y kořciá z kořci swoich
 być zna.

Kořć bowiem (iř wtory tey Bóřkiey admoni-
 ciey punkt vwařác pocźniem) z Adámá wyiera y
 Jemie dána iest : áby siły y mocy swey mář ře-
 nie vřyczáľ : to iest / krewkořć / defeřty, y niedo-
 řeřnořci iey (iářo řłábfego y do vpádku řłon-
 nieyřego stworzenia) řłomnie y ćierpliwie zno-
 řil. Popedliwořć y nierozřadnořć iey (ieřľby
 iáľa byľá) bacřenem swoim pokrywáľ. Iářo
 watle / Ktore pretko řłucřone być moře / naczy-
 nie (według náuki Apostolřkiey) řánowáľ.
 Řzadu y zwierrchnořci sobie od Boga dáney
 rořtropnie náđ nia vřywał : y áby w hárdořć y
 inne namiernořci nie wpáďáľ : y onego / tářo-
 dořcia y namowa swoia / lub od czego dobre-
 go nie odwiodľá / lub w co nieprzystořnego /
 iářo Adámá Jemá / nie wpráwiľá / pořřzenáľ.

C

Ařř řáľ

Gn. 2. e

I. Petr.
3.

Gen. 3.

Eccl.
4.

A iż tã kóść nie zinszey ciała iego części / iedno z
boku iest wyieta / wważając: nie zã niewolnice /
ale zã milego towarzysza y serdecznego przyia-
ciela iã porzytal: popedliwość / wzgardy / y
przykrego / a nieważnego rostkazowania / nie-
tylko iey / ale y innym domownikom (według
oney Medrcowey przestrogi: nie bądź iako lew
w domu twym / wyracając domowniki twoie / a obcia-
żając poddane tobie) pilnie sie strzegac.

1 Tim.

2.

Ona też aby / na to pomniac / iż nie z gło-
wy / ale z boku małżonką swego iest stworzo-
na: Oto (czego iey Apostoł zakazuje) aby nad
mężem pánować y onym rządzić y rostkazować
mogła / nigdy sie nie kusila. Ale wspomniac

1. Petr.

3.

nachodząc: A co wieść / miłość / pokore / y

2. Cor.

11.

Eph. 5.
Colo. 3

przymość / y posłuszeństwo / które niepokalana
Małżonką Cerkiew / namilżemu Oblubieńco /
wi y niesmiertelney głowie swojej (tak wiel-
kich / o których sie mowilo / iego dobrodziejstw
wdzięcznopamiętna bedac) oddawac zańse
zwykła / pilno wważając: wczciwość / y sluge / y
posłuszeństwo przystoynne małżonkowi swemu
w miłości / oddawala: Y Prababy swey Je-
wy (ktora sie bez rady y wiadomości meż / z
mężem w rozmowe wdac smála) przy goda sie
karzac: woli y rozsądku sweo zaniechawszy / me-

żã swę

żã swęgo wola y rozsądkiem / na woli Bożey za-
sądzonym / zawnę sie rządziła y sprawowała.
A według napomnienia y nauki od Raguela y
Anny corce ich danej: Swiekrzy swoje / y inne / z
sobã iuż w iedne prawnie krewność / powin-
ne y przyiacioly małżonką swoje / czcila: y do
zatrzymania z nim iako z iedyń swoiã po Bo-
dze / wciacha y Kochaniem) zgody y miłości zo-
bopolney / wszystkie dobre y przystoynne obyczã-
ie wynaydowala: Zadney / do obmowy / przygã-
ny y podeyrzenia (ktorego sie na obie stronie /
nie bez przystoynney iednak / y według woli a za-
konu Bożego umiarkowane / w tym stanie
gorliwości / strzedz powinni) przyczyny z siebie
nie dając. A nie tylko zbytkow / ale też pro-
żnowania innych grzechow Matki / pilnie sie
wstrzãmiać: Domem / działkami y czeladka / przy-
stoyne rządzac: y aby / lub zbytniemu strojami /
lub rostkofnym używaniem / lub gnuśnością y
niedbałstwem / lub łakomstwem y niesprawiedli-
wością / y innym iakimkolwiek / Bogã y Bliźnieo
obrażającym postępkiem / dom nie wbożał / y nie w-
padał / pilnie te (iako prawdziwa / nie tylko w
doczesnych ale y wiecznych dobrabywaniu y
trzymowaniu / od Bogã meżowi dana / pomo-
cnica) postrzegając: A krotko mowiac / oney
meżney / pochwałami / aż pod niebo / od Sãlo-

Tob.
10.

Gen. 2.
Proue.
31.

C 2

mo

mona wywyższoney niewiaſty przymioty y po-
ſtepi / częſto y pilno / rozbierać / y ſiebie ku
naśladowaniu ich wzbudzać : o to (aby y ſa-
ma / podpora domowi / a ozdoba y korona
głowy meżowey / nazywana być mogła) vsil-
nie ſie ſtarać nieprzeſtawiała.

Co ſie zaś trzecie / tey Boſkiey admonithey, pun-
tu dotyczy / iż ſpiacemu / a nie czuacemu A-
Gen. 2. damowi to żebro z boku wyiać: Izali ſie to zo-
rad / przyſtoynie / colligować nie może: iż czę-
wiek / ſwoim właſny / około ſiebie / przemyſlem /
ſwoia dbałość / y oſtrożność / y ſwoim / by-
naywietſzym / ſtáraniem y vsilowaniem / ná tá-
kowego / o iákim ſie tu mowiło / towarzyſzą y
przyiaćielá zdobyć ſie y ſpoſobić / żadna miara /
nie może / ieſli táſká y pomoc Boſká z niebá y
Oycowſkaiego opátrność nie przyſtapi: kto-
ra o náſzym dobrym y pożytecznym (choć my
o nim / pod częs / nie tylko nie myſlimy / ale go
ani znamy) ſtarać ſie y obmyſlać nie prze-
ſtawá: y ieſli ſie do inſzych wſytkich / y namniey-
ſzych / dobr y pożytkow náſzych extendować zwy-
kła / tedy pogotowiu do ożenienia / y dania czę-
wiekowi tákowego / z ktorym nie ná dzień ani
ná dwa / ale do zamierzonego ſobie od Boga
wieku / w nierozdzielnym związku / ma żyć / to-
warzyszą. Dom bowiem y małenoſci C mowi

Niedrzec

Niedrzec) dáne bywaia od Rodziców: ale ſoná roſtroſ bior. 13.
pna właſnie od ſámego pána. Nieſli ieſt ná ſwie-
cie ſczęſcie / tedy wietſzego być nie może / iáko
tákowego mieć przyiaćielá / ktoremu wiecey niſz
naybliſſemu z innych krewnych duſać / y nań
ſie ták beſpiecznie ſpuſcić / y nie tylko máietno-
ſci / ale y zdrowia ſwego powierzyć może.

Lecz nie każdy z ludſi tákowey ſczęſliwoſci
doſtepuie / iedno ten ktory / przez przyſtoynie / ná
tym ſwiecie / po woli Bożej / w boiaźni iego /
ná prawdziwey weni wierze vſundowanej / ży-
cie: y częſte z nim obcowanie: a we wſytkich
ſprawách y zamysłách ſwych / od niego ſámego
rády y pomocy nábywanie: iego ſámego / Adu-
ſwego Paranymphe y promotorem, mieć będzie: Y
tey ktora ſie / da Bog / przy tych ſlubnych care-
moniach, (według ſárożytnego Cerkwie ſwie-
tey Wſchodney zwyczáu y porzadku) odprá-
wować będzie / koronáciey / godnym ſie być o-
każe. Ná znák tego bowiem / te / ktore a
to ſá nágotowane / wienice ábo korony / ná gło-
wy Nowożeńciow / przez Káplaná / kładzione
bywaia: iż nappoteżniejszyego nieprzyiaćielá /
to ieſt właſnego ſwoiego ciáła y poſadliwoſci
iego / zwycięzcami zoſtawſzy: y daley / w przy-
ſtoynym / małżeńſkiey czyſtoſci zachowywa-
niu ſie obierać / y wſelákim / przeciwno temu

C 3

ſturmu

Tob. 6

strumiającym pokusom / potrzebny (iako inż do
świadczeni y koronowani żołnierze) odpor dā
wac maia. Jesli bowiem / takiey / iaka sie tam
żeroko wypisnie / przy wstepowaniu w Mał
żeński stan / czystości y nabożenstwa / Kaphael po
Tobiażu / potrzebuie : iesli y sam on te słowa o

Ibid. 8.

sobie do Boga mowi : Panie / ty wieś / że nie dla
zbytku biore siostra moie za żone / ale tylko dla miłości po
tomstwa / w którymby bylo błogosławione Imię twoie
na wieki wieków : Jesli sie to / mowie / w starym

Hebr. 8.

niedoskonałym / y ieśćże dziecinnemu wiekowi
służącym / zakonie (który razem po tak wielu
jednemu mężowi / żon mieć pozwalał) działo :

Ibid.

I. Cor. 7.

Jakowey w tey mierze dbałości y ostrożności /
nowy inż we wśm duchowny y doskonały za
kon / requireie : gdy y tym którzy maia żony /
tak iakoby ich nie mieli / Apóstol nieślać przy
kazuje. Ci tedy którzy nie z takowym / iako sie
rzekło / wmyślem y intentia w ten stan wstepuia :
abo y wstapiwşy : iako muł y wol C bez żadne
na skromność / mierność / powszeia gliwość / po
sty / modły / y inne / Chrześciańskiey pobożności
vczynki / ale w nāznaczone na to / od Cerkwie /
dni y czaśy / respektu, cielesności służy : iakowe
go sie od Boga błogosławienstwa dostąpić spo
dziewaia : Jakowey / mowie / ci małżonkowie
Pānu swemu owoc przynieś y vrodzić moga :
którzy nie taki maia stanu małżeńskiego koniec

y przed

y przedsięwzięcie : aby przyiaciela / bāżniey du
żnymi niż cielesnymi dobry obsituać / bāżniey
wnetrzna niż pozwierzchemna kasa y slietno
ścia przyozdobionego / a prāwie od samego
Boga sobie włożanego : a nie / iakimi nieprzy
stojnymi y maiełstat iego obrażającemi sposobā
mi nabytego / otrzymawşy : potomstwo z nim
takowe spłodzić mogli : krozeby / wprzod Bogu
wszechmoga cemu ku czci y chwale / a potym oy
czyźnie / przyiaciolom y wśytkiemu swojemu
narodowi ku ozdobie / poćieśe / y podporze / na
tym świecie żyć : y za czaśem swoim / nie tylko
ziemie / ale y niebo nāpełnić mogło.

Co iż bez dbałego y pilnego wychowania być
nie może : Wychowanie to zaśie / nie tak słow
iako przykładu potrzebuie : gdyż nie tak mleko
y pokarm w cielesna / iako przykłady słow y po
stepkow rodzicielskich w duszna / działość / substācia
zwykły sie obracāć : Jesli bowiem oycowskich a
bo mācierzyńskich spraw / słow / y zamysłów kon
cem y materia iest / nie Bog wszechmoga ci / nie wo
la / zakon y chwala iego / ale rozkosz y mārność
świecka : co za dziw / że y potomstwo ich tegoż
nāslādnie : Jesli / mowie / Rodzicy sām / w
przod Bogu Tworcy / a potym Duchowny y
cielesny rodzicom swoim nieposłusznymi sie sta
wia : co za dziw / że czeładź y potomstwo křna

brne

brne y sobie nieposlušne miewać zwykli. Z tad
každy snadna wziąć wiadomość może/ o wie-
lu/ nieśczęśliwe^o skutku/ Actow. przyczynach /
z ktorych

Ioa. 2. Pierwsza ta jest: iż wesela swodie/ nie w Ka-
nie ani w Galilei (które dwie słowka gorli-
wość y przesilenie znaczą) odprawia: to
jest/ iż nie takim sposobem/ żywota/ na tym
świecie/ swego bieg sporządza: iakoby wszy-
tkie ich sprawy y postępy (miłości do Boga y
mnożenia chwały iego s. gorliwości: y wsta-
wicznej/ do przesilenia sie w one wieki sta o-
czyznej/ gotowości: z dbałym/ powierzonych
im dobr/ tam wprzód zasylaniem złączone)
głośno wszędzie słynać mogły.

Ibid. Druga / iż Chrysta Pána (iako tam ci v-
czynili) z uczniami/ y Przeczystą a Przebłogo-
sławioną iego matką/ na te swoje weselne Aay
(przez pokorne a nabożne modły) nie wzywá-
ła: Albo y wezwawszy/ w niedostatk u winá/
to jest/ w iakimkolwiek/ swego y potomkow
swych/ zdrowia y potrzeb/ defekcie: nie do iego
I. Reg. 2. samego (ktory sam doczesnym y wiecznym ży-
wotem y śmiercią włada/ sam dusznym y cie-
lesnym zdrowiem y pociechami sáśnie) ale do

Ibi. 28. Pythonissy, iako Saul: y do Beelzebubá / iako
4. Re. I Ochozias, zwykli sie wdawać. Co tedy za dżiw

iż na

iż na takich Akciech, y w takich domkach/
słodkiego/ pociech y błogostawieństwa z nieba
płynącego/ winá sie przebiera: co za dżiw/ że
takowi/ wstawić nie/ metney/ zobopolnionych niesna-
sek/ rostytekow y nierządow/ wody/ aż ad nauceń
sie napiąta: y przez doczesne/ około tego swie-
tnych marności/ nedze/ kłopoty y fasyly wsta-
wiczne / do wieczney daleko gorzkiej miseriey
droge sobie tornia?

Nikt bowiem inny / iako tam tey (ktora w
śesciu/ śesćiorakie^o/ od stworzenia świata/ wie-
ku/ sta gwiach stała) starozałomnych figur/ wo-
dy/ w przemylborne / samey/ łaski y darów du-
chownych pełney/ istoty/ wino przemowić nie
mogł/ oprócz tego wtorego Adama/ ktory/ na
nowego raju łozu/ w południe zasnawszy/ no-
wa sobie/ na prawa/ z lewey/ przeniesiona/ stro-
ne/ Jowe: Oblubiennice/ mowie/ swoje Cerkiew
z prawego/ włocznia otworzonego boku swe-
go/ Duchownie stworzył: to słowko/ wykona-
to się: wprzód/ wyrzekłszy. Tak y teraz/ nikt inny
tey gorzkiej (ktora w śesciu/ przez śesć robo-
cie naznaczonych dni figurowanego/ żywota
naszego/ sta gwiach stoi) wody: tych mowie
wszystkich (ktorych ten Matzjenski stan/ za onym
smutnym/ na przodki nasze w Raju serowanym
dekretem/ Nnożac rozmnoży nedze rwość / y pociecia

D

twoie/

Ioan.
2.

I. Cor.
K.
Cant. I.
Gen. 2.
Ioan.
19.
Ibid.

Gen. 1.
& 2.

Gen. 3.

Ibidem twoje / z boleścią rodzic będziesz. **N** z a s : w poście obli-
cza twego / będziesz pożywał chleba / aż sie wrociś do zie-
mie / z krolestwa wzięty. prawie pełen zwyki bywać
bied / wciśkow / niedz / niebezpieczeństw / chorob /
sieroctw / niewczasow y kłopotow wstawię-
nych : w słodkie / niebieskiey pomocy / ratunku / y
poćiechy / wino / żadne stworzenie / przemienić nie
może / oprócz same^o stworzyciela y Boga nasze^o.

Ioan. 2 Ktory / iako na on czas / ten pierwszy / między
publicznemi sprawami swoimi / cud / na proś-
be y przyczynę Przeczystey y przebłogostawio-
ney **M**atki swoiey / uczynił : tak y teraz / tegoż
własnie / y przez tenże szrodek / nad wiernym lu-
dem swoim / wykonywać nie przestawa. Jesli
bowiem ona / z vbogiego domu / wielka **A**lisy-
riyska **M**onarchynia uczyniona / **E**sther : Po-
trzeb y ciężarow vbogich krewnych y powin-
nych swoich (choć z wielkim / zdrowia własne-
go / niebezpieczeństwem) **K**rolowi donosić nie-
zámiechowała. **D**aleko bierzey **P**rzeczysta y
Przebłogostawiona **B**OGORODZICA, chociaż z

Pfal. 83 tego padołu płaczu y mieyscá wygnania / do-
2. Co. 5 onych kosztownych / niebieskiego pokoju / páła-
Pfa. 131 ców / z dusza y ciałem już do w wielbienia przy-
8l 94. wiedzionym (z osobliwego / **S**yná y **B**oga iey /
Heb. 4 przywileiu) wzięta / y po prawicy iego / iako
Apo. 21 **K**rolowa dworu iego / postawiona jest : **C**hoćia /
Pfal. 46

moWie /

moWie / stan pokory y pielgrzymstwa swego /
na stan tak przedziwnego wywyższenia / ma od-
mieniony : dobrotliwey iednak miłości y do-
broczyności swey / ku vbogimcz ktorych domu
wyślaj krewnym y powinnyim swoim / to jest /
ku wszystkim u trapienemu narodowi ludz-
kiemu / nie odmienia : **A**le iako tam / na wszydy
niedostatek vbogich gospodarzow / bez polito-
wania / lutościwemi oczyma swymi patrzyć
nie mogac / ale wrodzoney swey dobroci / y mi-
łosierdzia (iako nieograniczonego miłosierdzia
Matka) nad nimi zażywać : potrzebe y nie-
dostatek ich / **S**ynu y **B**ogu swemu / ile być mo-
gło naskromniey y napokorniey (nie bez moc-
ney iednak wiary / y pewney / wsamym skutku
okazaley / nadziei) przelożywszy / to od niego o-
trzymała : iż na iey prośbe y przyczynę / ten tak
wielki cud (ieśćże przed czasem / czynieniu cu-
dom / naznaczonym) uczynić raczył : **T**ak y te-
raz tak dobrotliwa y miłosierna przyczynę
na swoia / bez pochyby to / y niego / iedną /
iż wielu (a osobliwie tych / ktorzy duchowne z
nim małżeństvo / w wyższym y doskonałym /
o ktorym sie wyższej mowilo / stopniu / obiera-
jąc : dusze y ciała swoje / całym y nie rozdwoi-
nym umysłem / iemu poświęcić vsiłuią) laska y
miłosierdziem swym hoynie obdarzać : y przed
Ioan. 2
ibid.

czasem

Psal. 30. czałem/według zasług ich / zamięrzonym: słod
 & 38. kie°/poćiech y rostkocy swoich niebieskich/winą/
 Heb. II. na ten ziemski padół/ posyłać im nie przebacza:
 Luc. 14. aby sie onym/w tey pielgrzymstwą swe° drodze/
 Math. 25. posiliwszy / na on wiekniący iego bankiet y we-
 Gal. 4. sele (które na zaproszone od wielow goście/w
 Apoc. 19. berolich y ozdobnych/ gorniego Hieruzalem
 gináchach/ dostatkem y przewaga stanu swo-
 iego godna/ zgotować raczył) bez niefelkiej za-
 wady y zatrudnienia/ stawić sie w czas mogli.
 Luc. 22. O iak smaczne na tym bankiecie potrawy:
 Cant. 2. Jak słodkie niebieskiey piwnice wino? Jak melo-
 & 4. diyna/ wdzięcznych Anielskich chorow/ muzyka?
 Apo. 19. Jak wcieśna/ z mimi (y z tak wielką/ w wielbionich
 7. & 14. synow y corek Adánowych / gromada) zabawa?
 Luc. 15. Jak wesole duchowne tańce/ igrzyska y wy-
 Psal. 18. krzykiwania? Jak dzwone y iak rostkocyne / które
 149. & 83. sie tam okazują/ widoki y spectacular? Których
 y wam (po długosfortunnym/ na tym świecie/
 w łasce Boga w Trocy iedynego/ życiu / a sy-
 Psalm: nom y corek swoich/ za iegoż S. błogosławień-
 117. stwem/ potomstwa oglądaniu) ia megodny
 sluga Boży / y tajemnicie° śasarz/ uczestnikami
 być winęuiac: Do samey tey (która nabożnie
 przyiać y wykonać macie) ślubney caremoniey
 (według zwykłego y starodawnego/ Cer-
 kwie s. Orientalney/ porządku)

przystępuje.

